

Súd: Mestský súd Bratislava IV
Spisová značka: B1-22C/47/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1122207342
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ágnes Nagyová
ECLI: ECLI:SK:MSBA4:2024:1122207342.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Mestský súd Bratislava IV sudkyňou Mgr. Ágnes Nagyovou v spore žalobkyne: P. X., Q.. XX.XX.XXXX, R. XX, Y., právne zastúpená: Advokátska kancelária JUDr. Peter Rybár, s.r.o., IČO: 47 234 466, Kuzmányho 29, Košice, proti žalovanej: Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., IČO: 00 151 700, Dostojevského rad 4, Bratislava, o náhradu nemajetkovej ujmy,

rozhodol:

I. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobkyni sumu vo výške 4 000,- eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalobkyňa má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa dňa 19.08.2022 doručila súdu žalobu o náhradu nemajetkovej ujmy, ktorou sa domáhala zaplata sumy vo výške 4 000,- eur.

2. Žaloba bola odôvodnená na tom skutkovom základe, že dňa 15.06.2019 v čase okolo 04.05 hod. došlo na diaľnici D1 v smere Poprad - Prešov k dopravnej nehode, pri ktorej manžel žalobkyne J. X. utrpel mnohopočetné zranenia - decollement a krvnú podliatinu ľavej sedacej oblasti a ľavej driekovokrížnej oblasti nad a pod svalovou fasciou, tržnozhoždené rany ľavej oblasti nekrotizujúce, podkožnú krvnú podliatinu pravej sedacej oblasti, odreniny a pohmoždenia ľavého lakťa a ľavého predkolenia, embóliu pľúc obojstranne. Žalobkyňa poukázala na to, že dopravnú nehodu zapríčinil vodič nákladného motorového vozidla H. R., ktorý sa plne nevenoval vedeniu motorového vozidla a sledovaniu situácie v cestnej premávke, v dôsledku čoho zadnou časťou návesu zachytil manžela žalobkyne. Tvrdila, že nákladné motorové vozidlo bolo v čase nehody povinne zmluvne poistené u žalovanej. Uviedla tiež, že vinník nehody bol rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 4T/11/2021 zo dňa 07.06.2021 uznaný vinným z prečinu ublíženia na zdraví. Ďalej dodala, že bola priamou účastníčkou predmetnej dopravnej nehody, keďže bola spolujazdkyňou svojho manžela, čím bola očitou svedkyňou tejto nehody, kde nákladné auto prevalcovalo jej manžela a natrvalo ho zmrzačilo. Tvrdila, že daná udalosť natrvalo poznačila jej rodinný a súkromný život, veci a činnosti, ktoré ju predtým naplňali, dnes pre ňu nemajú zmysel. Uviedla, že stratila chuť do života, spoločné plány s manželom do budúca sa jej rozplynuli a nahradili ich neustále návštevy lekárov a starostlivosť o manžela. Poukázala na to, že jej manžel je trvalo invalidný a tým všetka starostlivosť o deti a domácnosť je na jej pleciach, a preto už nie je schopná fungovať tak ako pred nehodou. Žalobkyňa ďalej uviedla, že predmetnou nehodou došlo k výraznému zásahu do jej osobnostných práv, práva na dôstojný rodinný a súkromný život, ktorý sa nenávratne zmenil, pričom trvalé následky nehody sa stali súčasťou jej každodenného života a zhoršili jeho kvalitu. Na základe uvedeného s poukazom na § 11 Občianskeho zákonníka a § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla sa domáhala od žalovanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch

spôsobenej zásahom do jej osobnostných práv - práva na rodinný a súkromný život, dôstojnosti a vážnosti v spoločnosti.

3. Žalovaná žiadala žalobu zamietnuť, vznesla námietku premlčania a zároveň výšku uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch považovala za neprimerane vysokú. S poukazom na § 101 a § 106 Občianskeho zákonníka mala za to, že posledným dňom trojročnej premlčacej doby na uplatnenie nároku žalobkyne bol deň 15.6.2022, žaloba však bola súdu doručená dňa 19.8.2022, t.j. podľa žalovanej oneskorene. Vo vzťahu k samotnému nároku nesporeovala, že došlo k dopravnej nehode a ani existenciu povinného zmluvného poistenia motorového vozidla značky DAX XF 460 s EČV: U., ktorého prevádzkou bola dopravná nehoda spôsobená. Poukázala však na to, že súdy priznávajú porovnateľné sumy za stratu blízkeho človeka, kedy pozostalí príbuzní definitívne stratili možnosť rozvíjať vzájomné vzťahy so zosnulým. Podporne poukázala na rozsudok Okresného súdu Prievidza sp. zn. 7C/69/2011, ktorým súd priznal deťom po smrti otca 4500 eur a rozsudok Okresného súdu Martin sp. zn. 5C/312/2014, ktorým súd priznal každému z detí po smrti otca 5000 eur. Žalovaná mala za to, že v danom prípade takýto definitívny zásah v podobe straty blízkej osoby nenastal a trvala na tom, že žalobkyňa žiadnym relevantným spôsobom nepreukázala, akým konkrétnym spôsobom sa dopravná nehoda prejavila v jej reálnom živote, resp. že by dopravná nehoda zanechala následky fatálneho charakteru v jej živote. Zároveň tvrdila, že pri určení výšky peňažnej náhrady musí byť splnená požiadavka účinného primeraného zadostučinenia za vzniknutú ujmu, pričom určujúcimi parametrami spravodlivého zadostučinenia sú primeranosť a proporionalita.

4. V replike žalobkyňa nesúhlasila s námietkou premlčania a poukázala na prerušené plynutie premlčacej doby počas účinnosti zákona č. 62/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony. Mala za to, že v danom prípade síce premlčacia doba začala plynúť deň po dopravnej nehode, avšak v období od 27.3.2020 do 30.4.2020 a od 19.1.2021 do 28.2.2021 došlo k prerušeniu jej plynutia po dobu 76 dní, a preto premlčacia doba nemohla uplynúť skôr ako dňa 30.8.2022. Ohľadom existencie nemajetkovej ujmy zdôraznila, že zmyslom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka je dosiahnuť vyváženosť miery ujmy na hodnotách ľudskej dôstojnosti, súkromia a rodinného života a tým účinne vyvážiť a zmierniť nepriaznivý následok neoprávneného zásahu do tejto sféry. Uviedla, že pred dopravnou nehodou viedli s manželom pokojný každodenný život spolu so svojimi 3 deťmi, manžel jej s deťmi pomáhal, chodievali na výlety do prírody. Tvrdila, že po dopravnej nehode príjemné rodinné chvíle vystriedala nekonečná plejáda návštev lekárov a z manžela pomocníka sa stal manžel vyžadujúci pomoc svojej manželky aj pri bežných úkonoch, akým je napríklad obliekanie sa, kúpanie sa, rehabilitovanie manžela suchým teplom, podávanie liekov a pomoc s rannou a večernou hygienou. Dodala, že sa zmenil aj ich vzájomný manželský vzťah, pričom pokojnú povahu manžela vystriedala nervozita z bolestí, ktorými z dôvodu nepriaznivého zdravotného stavu stále trpí a taktiež má aj suicidálne prejavy. Žalobkyňa uviedla, že silné lieky proti bolesti manžela často utlmujú natoľko, že podnetné konverzácie, ktoré so žalobkyňou pred nehodou viedli, nemá ďalej záujem rozvíjať. Tvrdila, že prišla o akýkoľvek čas, ktorý mala pre seba a všetku starostlivosť o domácnosť a rodinu je nútená zvládať sama. Poukázala tiež na to, že v mnohých situáciách zastáva aj rolu otca, ktorý zvykol s deťmi športovať, vykonávať udržiavacie práce okolo domu, pričom tieto úlohy musela na seba prevziať. Zdôraznila tiež, že manžel ledva chodí, rany, ktoré utrpel, sa nachádzajú v blízkosti miechy, čo mu zapríčiňuje sťaženie chôdze a časté trpnutie nôh, a preto by nebol schopný so žalobkyňou absolvovať žiadnu prechádzku. Uviedla, že po nehode prestala šoférovať a obom im robia problémy dlhšie cesty autom, čo má za následok výrazné sťaženie možnosti vycestovať ďalej ako z ich okresu, ani dovolenka v zahraničí neprichádza do úvahy. Podľa žalobkyne predmetná nehoda natrvalo zmenila jej rodinný, osobný a spoločenský život, pričom zdôraznila skutočnosť, že k nehode došlo v najproduktívnejšom čase jej života a natrvalo zmenila jeho sľubné smerovanie. V neposlednom rade uviedla, že množstvo času, ktoré venuje starostlivosti o manžela, je často na úkor radostných chvíľ s deťmi, ktoré osobitne citlivo vnímajú stav ich otca, čo ju dennodenne sužuje. Na podporu svojho tvrdenia žalobkyňa poukázala aj na lekárske správy o zdravotnom stave manžela, ktoré podľa nej potvrdzujú každodennú potrebu pomoci manželovi z jej strany.

5. V duplike žalovaná zotrvala na svojej procesnej obrane, ako aj na potrebe unesenia dôkazného bremena žalobkyňou, ktorá je povinná preukázať nie len samotný vznik, ale aj výšku nemajetkovej ujmy. S argumentáciou žalobkyne ohľadom prerušenia plynutia trojročnej premlčacej doby nesúhlasila a s poukazom na rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3Cob/22/2022 zo dňa 28.9.2022 tvrdila,

že zákonom č. 62/2020 Z. z. nie je upravené spočívanie všetkých premlčacích lehôt, ktoré plynuli v čase od 27.3.2020 do 30.4.2020 a následne v čase od 19.1.2021 do 28.2.2021, ale len neplynutie tých premlčacích lehôt, ktorých koniec by pripadol na obdobie od 27.3.2020 do 30.04.2020 a následne od 19.1.2021 do 28.2.2021.

6. Žalobkyňa, reagujúc na dupliku žalovanej, v súvislosti so spornou otázkou premlčania jej nároku poukázala na ustanovenie § 104 Občianskeho zákonníka a uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/252/2021 z 31.03.2022 a tvrdila, že v prípade nároku na náhradu nemajetkovej ujmy zásahom do súkromného a rodinného života zavinením dopravnej nehody, ktorý má byť hrazený z povinného zmluvného poistenia podľa zákona č. 381/2001 Z. z., nezačne táto lehota plynúť skôr ako rok po poistnej udalosti.

7. Súd na prejednanie veci samej nariadil pojednávanie.

7.1 Právna zástupkyňa žalobkyne zotrvala na podanej žalobe. Na dotvorenie obrazu o celkovom zásahu do rodinného a súkromného života žalobkyne a jej rodiny predložila lekársku správu o stave maloletých detí, ktoré rovnako boli účastníkmi dopravnej nehody a následne predložila aj lekársku správu o zdravotnom stave žalobkyne, ktorá sa stala invalidnou a po predmetnej nehode trpí zdravotnými ťažkosťami psychického charakteru. Zdôraznila, že predmetom prejednávanej veci je nárok žalobkyne na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, a nie náhrada škody na zdraví. Poukázala na to, že v dôsledku dopravnej nehody, ktorej účastníkmi boli žalobkyňa, jej manžel a ich dve maloleté deti, pociťujú dodnes. Uviedla, že uvedená nehoda vážnym a zásadným spôsobom zasiahla do ich rodinného a súkromného života, došlo k zásahu do súkromia žalobkyne, jej ľudskej dôstojnosti a ďalších práv, ktoré spadajú pod ochranu osobnosti. Rodina žalobkyne zažívala po dopravnej nehode veľmi ťažké chvíle, ktoré dodnes pretrvávajú, pretože manžel žalobkyne je invalidný a vyžaduje každodennú opateru svojej manželky, trpí bolesťami, je depresívny, nedokáže jej pomáhať s deťmi a ani so starostlivosťou o domácnosť. Tvrdila, že nehoda výrazným spôsobom zasiahla aj do ich manželského života. Podľa právnej zástupkyne žalobkyne celá starostlivosť o domácnosť a tri maloleté deti je na pleciach žalobkyne, ktorá však rovnako trpí psychickými problémami od nehody. Uviedla, že aj maloleté deti museli vyhľadať psychologickú pomoc a navštevovali psychológa dlhšie časové obdobie. V dôsledku nehody sa žalobkyňa a jej rodina musela vzdať výletov, pretože tieto nedokážu zvládať, pokiaľ sú na dlhšie vzdialenosti, žalobkyňa prestala šoférovať, a preto takmer nikoho nenavštevujú, a to pre zdravotný stav manžela. Tvrdila, že uvedené skutočnosti vyplynuli aj z predložených listinných dôkazov, z lekárskeho správ, podľa ktorých je manžel žalobkyne odkázaný na celodennú opateru, ktorú mu zabezpečuje žalobkyňa. Podotkla, že tak žalobkyňa, ako aj jej manžel sú v najproduktívnejšom veku ich života, avšak predmetná nehoda ich život nasmerovala nepriaznivým smerom a navždy ho zmenila. Požadovanú sumu náhrady nemajetkovej ujmy považovala vzhľadom na rozsiahly zásah do osobnostných práv žalobkyne za primeranú.

7.2 Poverená zástupkyňa žalovanej zotrvala na vnesenej námietke premlčania a odkázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Obdo/32/2021 z 16.8.2022. Nesúhlasila s aplikáciou § 104 Občianskeho zákonníka a tvrdila, že sa dané ustanovenie použije len pri právach poisteného na poistné plnenie z uzatvoreného poistenia. Trvala na tom, že sa v danom spore neaplikuje štvorročná premlčacia doba, ale všeobecná trojročná premlčacia doba, a preto nárok žalobkyne považovala za premlčaný. Naďalej namietala výšku uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy a poukázala na rozhodnutie Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 12C/20/2018 a Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 7Co/25/2021. Tvrdila, že v danom prípade nenastala trvalá strata blízkej osoby, čo žiadala zohľadniť pri určenej výške náhrady nemajetkovej ujmy. Nespochybnila, že žalobkyňa trpí psychickými ťažkosťami, v dôsledku ktorých bola uznaná čiastočne invalidnou, tvrdila však, že nepreukázala príčinnú súvislosť medzi invaliditou a dopravnou nehodou. Mala za to, že z vykonaného výsluchu žalobkyne a svedkyne nie je zrejmé, aké konkrétne zmeny mali nastať v jednotlivých oblastiach života žalobkyne - v osobnej či pracovnej, pretože žalobkyňa žiadnym spôsobom nepriblížila, aký bol jej život pred dopravnou nehodou, čomu sa venovala alebo čo obvykle robila.

8. V predmetnej veci bolo vykonané dokazovanie výsluchom žalobkyne a svedkyne cestou dožiadaného Mestského súdu Košice, listinnými dôkazmi založenými do spisu a ostatným obsahom súdneho spisu a na základe takto vykonaného dokazovania súd zistil nasledovný skutkový a právny stav veci.

8.1 Z výpovede žalobkyne súd zistil, že dňa 15.6.2019 boli žalobkyňa spolu s jej manželom, dvomi maloletými deťmi a jej bratom účastníkmi dopravnej nehody, ku ktorej došlo tak, že sa ich motorové vozidlo pokazilo na diaľnici, manžel žalobkyne vystúpil z vozidla, aby ho opravil, avšak nákladné vozidlo prešlo pri nich tak blízko, že to svojím vytŕčajúcim svetielkom zachytilo manžela žalobkyne, ktorý utrpel pri tom poranenia, v dôsledku ktorých bol prevezený do nemocnice. Mal tržnú ranu na drieku v okolí pása približne 25 cm dlhú, pričom následkom nehody bola aj následná psychická ujma. Žalobkyňa bola svedkom uvedenej nehody, v čase nehody sa nachádzala mimo vozidla, rozprávala sa s bratom. Dopravná nehoda ju veľmi ovplyvnila, keďže jej manžel bol hospitalizovaný 10 až 12 dní, pričom po 3 dňoch sa mu pohoršilo, dostal otravu krvi a museli ho operovať. Následné 4 mesiace boli nútení chodiť každý druhý deň na prepichovanie rany, žalobkyňa musela manžela v rámci domácej liečby masírovať, stláčať drenážne rúrky a priväzovať ranu. Po 4 mesiacoch sa manželovi opäť pohoršilo, sťažoval sa na dýchavičnosť, oblieval ho studený pot, diagnostikovali mu problém so zrážanlivosťou krvi. Opätovne bol hospitalizovaný v nemocnici a následne sa mu v domácej liečbe injekčne podával Fraxiparin, neskôr nastúpil na liečbu Varfarinom. Zmena liečby nie je možná, pretože nie je možné odhadnúť jej následky. Manželova liečba nie je jednoduchá, pri každej kontrole sú problémy spojené so zrážanlivosťou krvi. Manžel žalobkyne bol po nehode trikrát operovaný, pričom posledná operácia bola v januári 2022. Vzťah medzi manželmi - žalobkyňou a jej manželom sa po nehode zmenil, manžel je nervóznejší, jeho správanie je iné ako pred nehodou, v domácnosti potrebuje so všetkým pomôcť, nič nevie urobiť sám a celý život sa točí okolo lekárov. Pri každom výlete sú v neistote zo zdravotného stavu manžela. Žalobkyňa mu poskytuje pomoc, prípadne o pomoc požiadať aj rodičov. Žalobkyňa od nehody nešoféruje, vodičský preukaz má od 18 rokov. Opísala pomoc, ktorú poskytuje manželovi - masíruje ho, je poučená o tom, ako mu má pomôcť, ako pichať injekcie a ako s ním cvičiť, sprevádza ho na každé vyšetrenie. Sú dni, kedy manžel nevládze vstať z postele, a preto mu pomáha v súvislosti s jeho zdravotným stavom a s každodenným pohybom, občas vyžaduje pomoc aj s hygienou, manžel sa nevie zohnúť, a preto mu pomáha aj s obliekaním sa. Manžel nie je imobilný, ale je na invalidnom dôchodku. Pred nehodou nemal vážne ťažkosti, návšteva lekára bola zameraná len na preventívne prehliadky. Správanie sa manžela sa veľmi zmenilo, obviňuje sa z toho, že sa stala dopravná nehoda, k deťom je nervóznejší, nemá voči nim trpezlivosť, je viac plačlivý, jeho správanie je úplne iné ako pred dopravnou nehodou. Žalobkyňa a jej manžel majú tri maloleté deti, dve z nich vo veku 9 a 5 rokov boli účastníkmi nehody, u nich tiež badá zmeny po dopravnej nehode, pre ktoré po dobu rok - rok aj pól navštevovali psychológa. Žalobkyňa sa o domácnosť stará sama, manžel nepomáha. Po nehode bola taktiež nútená vyhľadať pomoc psychiatra, má úzkostné stavy. Väčšinou sú doma, nikam nechodia, navštevuje ich rodina. Manžel trpí od nehody depresiou, prípadné výlety sprevádza strach z cestovania a z toho, že sa niečo stane. Frekvencia výletov sa znížila, žalobkyňa hľadá skôr dôvody, pre ktoré nejst' na výlet. Všetko sa zmenilo, čo bolo predtým jednoduché, teraz je ťažké.

8.2 Z výpovede svedkyne J. D. - švagrinej žalobkyne vyplynulo, že sa pri dopravnej nehode dňa 15.06.2019 zranil jej brat. So žalobkyňou sa poznajú od roku 2009, navštevuje ju 1 až 2-krát do týždňa, resp. podľa aktuálnej situácie, keďže je zamestnaná. Žalobkyňa opísala ako flexibilnú a spoľahlivú ženu, ktorá je však od dopravnej nehody stále len doma. Stará sa o manžela, ktorý má neustále bolesti, je na liekoch. Ak niekam idú, tak k lekárovi. Žalobkyňa s manželom inak nikam nechodia, skôr prijímajú návštevy. Žalobkyňa je ustarostená, dopravná nehoda ich zničila, nechodia na výlety, nechodia nikam. Žalobkyňa sa bojí ísť na výlety, má strach z kamiónov, nechce nikam chodiť. Žalobkyňa zabezpečuje starostlivosť o manžela, masíruje ho, pričom im svedkyňa chodí pomáhať s prácou o domácnosť. Inak sa o domácnosť stará žalobkyňa sama, jej manžel je na ňu odkázaný, žalobkyňa mu pomáha do vane a pomáha ho zdvíhať.

8.3 Rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 4T/11/2021 zo dňa 07.06.2021 bol obžalovaný H. R. uznaný vinným z prečinu ublíženia na zdraví, R. J. X. spôsobil dňa 15.06.2019 ťažkú ujmu na zdraví, a to tak, že viedol nákladné motorové vozidlo značky DAX XF 460 s evidenčným číslom U. aj s návesom rýchlosťou približne 70 km/h, kde v kilometri 368,200 sa plne nevenoval vedeniu motorového vozidla a sledovaniu situácie v cestnej premávke, v dôsledku čoho neskoro reagoval na prítomnosť vozidiel na pravej krajnici, pričom s jazdnou súpravou prešiel bezprostredne k pravej krajnici, nedodržiaval potrebný bočný odstup od vozidiel, ktoré tam stáli a svojou pravou zadnou časťou návesu zachytil J. X., ktorý sa pohyboval okolo pokazeného osobného motorového vozidla značky Škoda Octavia, stojaceho na pravej krajnici, ktorého v dôsledku toho odhodilo vpravo na vozidlo Škoda, pričom J. X. I. Ť. I. na M.. K.G. U. I. R. W., Q. W. K. slobody a trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá.

Odvolaie obžalovaného bolo uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 7To/44/2021 zo dňa 02.09.2021 zamietnuté.

8.4 Z rozhodnutia Sociálnej poisťovne, ústredie, č. 860 814 9000 0 zo dňa 16.03.2021 súd zistil, že J. X. bol zvýšený invalidný dôchodok na sumu 825,- eur mesačne od 01.01.2021. J. X. bol uznaný za invalidného z dôvodu, že má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Jeho zdravotný stav bol posúdený posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Košice a výsledok jeho posúdenia bol uvedený v lekárskej správe o invalidite z 13.1.2021. Z lekárskeho posudku o invalidite J. X. (č. I. 76) súd zistil, že u J. X. bola zistená nasledovná choroba - recidivujúca depresívna porucha, ťažká fáza so suicidálnou tendenciou a posttraumatická stresová porucha poúrazová.

8.5 Z lekárskej správy J. X. zo dňa 21.11.2022 vystavenej MUDr. T. X., PhD., neurológ s ambulanciou v Košiciach vyplýva, že J. X. vyžaduje celodennú opateru, jeho stav je chronický, došlo k zhoršeniu stavu. Pacient je pre trvalé následky po autonehode odkázaný na prepravu motorovým vozidlom, potrebuje sprievodcu na vyšetrenie, pomoc pri kúpaní, pri obliekaní, pri podávaní liekov, pri obťažnejších osobných úkonoch, pomoc pri domácom ošetrovaní.

8.6 Z lekárskej Y. J. X. zo dňa 05.12.2022 vystavenej MUDr. E. Š., psychiatrickou II. psychiatrickej kliniky Univerzítnej nemocnice L. Pasteura Košice vyplýva, že pacientovi bola navrhnutá hospitalizácia z dôvodu recidivujúcej depresívnej poruchy, pacient s hospitalizáciou nesúhlasil, pacient aj manželka poučení o nutnosti hospitalizácie pri pretrvávajúcej suicidálnych úvah. Pacient uviedol, že má strach, všetko, čo prežil, sa mu vracia, zobúdz sa s veľkým strachom a bolesťami, páli ho noha a kríže, je nervózny, chce zomrieť.

8.7 Rozhodnutím Sociálnej poisťovne, ústredie, č. 895 928 9020 0 zo dňa 26.04.2023 bol žalobkyni priznaný invalidný dôchodok v sume 224,50 eur mesačne od 10.01.2023. Podľa odborného posudku o invalidite zo dňa 15.03.2023 bola žalobkyni určená miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 45%. Žalobkyňa bola podľa odborného posudku liečená psychiatrom pre epizódu ťažkej depresie s opakovanou úpravou liečby, zmiešanú, úzkostne depresívnu poruchu.

8.8 Z lekárskej správy žalobkyne zo dňa 07.05.2021 vystavenej MUDr. Magdalénou J., psychiatrickou v Univerzítnej nemocnici L. Pasteura Košice vyplýva, že žalobkyňa navštevovala ambulanciu alebo nej MUDr. Olekszyovej pre diagnózu - depresívna epizóda ťažká. Žalobkyňa uviedla, že sa má všelijako kvôli manželovi, po dopravnej nehode sa všetko zmenilo, je smutná, poplače si, má zmiešané pocity, je nervózna, od dopravnej nehody nešoféruje, dusí to v sebe, má strach, úzkosť, spí s liekmi, je slabá, unavená, v domácnosti urobí iba základné veci.

8.9 Z lekárskej správy žalobkyne zo dňa 04.10.2023 vystavenej MUDr. Š. R., psychiater, súd zistil, že žalobkyňa bola od 05.12.2019 v starostlivosti alebo nej MUDr. K.. V úvode bola liečená pre diagnózu akútnej stresovej poruchy, ktorá sa rozvinula do depresívnej epizódy stredne ťažkého stupňa. V klinickom obraze dominovalo depresívne ladenie, hypobolia, hyposomnia, celková slabosť, striedanie nálad, obavné myšlienky, úzkostné stavy až panické ataky po traumatickom zážitku, kombinované so somatickými ťažkosťami. V novembri 2020 bol stav zhoršený, zvýraznená úzkostná symptomatika, odporúčaná výmena antidepresívnej liečby.

8.10 Z lekárskej správy zo dňa 13.05.2020 vystavenej PhDr. M. Y. K., Ambulancia klinickej psychológie v Košiciach, vyplýva, že maloleté deti X. X. G. J. X. Q. avštevovali ambulanciu klinického psychológa od 17.9.2019 so zámerom terapeutického vedenia pre adaptívnejšie zvládanie záťažových situácií prežívaných v súvislosti s nehodou na diaľnici, ktorej boli účastníkmi.

8.11 Výzvou zo dňa 15.08.2022 žalobkyňa vyzvala žalovanú na náhradu nemajetkovej ujmy v sume 4000 eur.

9. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadostučinenie.

Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadostučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

Podľa § 16 Občianskeho zákonníka, kto neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti spôsobí škodu, zodpovedá za ňu podľa ustanovení tohto zákona o zodpovednosti za škodu.

Podľa čl. 15 ods. 1 a 2 Ústavy SR každý má právo na život. Ľudský život je hodný ochrany už pred narodením. Nikto nesmie byť pozbavený života.

Podľa čl. 16 veta prvá Ústavy SR nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia je zaručená.

Podľa čl. 19 ods. 1 a 2 Ústavy SR každý má právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena. Každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla účinného v čase dopravnej nehody (ďalej len "zákon č. 381/2001 Z. z.") tento zákon upravuje povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej len "poistenie zodpovednosti") a zriadenie Slovenskej kancelárie poisťovateľov (ďalej len "kancelária").

Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poisťnej zmluve.

Podľa § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z. poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení.

Podľa § 4 ods. 4 zákona č. 381/2001 Z. z. poistený má právo, aby poisťovateľ za neho poskytol poškodenému poistné plnenie v rozsahu podľa odseku 2, ak ku škodovej udalosti, pri ktorej táto škoda vznikla a za ktorú poistený zodpovedá, došlo v čase trvania poistenia zodpovednosti, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. náhradu škody uhradza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa právo sa premičí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premičanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premičania dovoľá, nemožno premičané právo veriteľovi priznať.

Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premičacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Podľa § 104 Občianskeho zákonníka pri právach na plnenie z poistenia začína plynúť premičacia doba za rok po poisťnej udalosti.

10. Na základe vykonaného dokazovania súd zistil a medzi stranami nebolo sporné, že dňa 15.06.2019 došlo k dopravnej nehode, v dôsledku ktorej J. X. - manžel žalobkyne utrpel ťažkú ujmu na zdraví, utrpel mnohopočetné zranenia - decollement a krvnú podliatinu ľavej sedacej oblasti a ľavej driekovokrižnej

oblasti nad a pod svalovou fasciou, tržnozhoždené rany ľavej oblasti nekrotizujúce, podkožnú krvnú podliatinu pravej sedacej oblasti, odreniny a pohmoždenia ľavého lakťa a ľavého predkolenia, embóliu pľúc obojstranne. Dopravnú nehodu zapríčinil vodič nákladného motorového vozidla H. R., ktorý bol za prečin ublíženia na zdraví právoplatne odsúdený rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 4T/11/2021 zo dňa 07.06.2021 (bod 8.3 rozsudku). Nákladné motorové vozidlo D. C. XXX s evidenčným Č. U. bolo v čase nehody povinne zmluvne poistené u žalovanej. Z výpovede žalobkyne a svedkyne, ako aj z listinných dôkazov - lekárskeho správ (body 8.1 až 8.6 rozsudku) vyplynulo, že manžel žalobkyne bol v dôsledku predmetnej nehody uznaný za invalidného s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Bola u neho stanovená diagnóza - recidivujúca depresívna porucha s ťažkou fázou so suicidálnou tendenciou a posttraumatická stresová porucha poúrazová. Okrem toho je pre trvalé následky po autonehode odkázaný na prepravu motorovým vozidlom, potrebuje sprievodcu na vyšetrenie, pomoc pri kúpaní, pri obliekaní, pri podávaní liekov, pri obtiažnejších osobných úkonoch, pomoc pri domácom ošetrovaní. Z výpovede žalobkyne vyplynulo, že manžel mal v čase nehody 32 rokov, pričom účastníkmi nehody bola aj žalobkyňa, ich dve maloleté deti vo veku 9 rokov a 5 rokov a brat žalobkyne. Po nehode sa žalobkyňa sama musí postarať o domácnosť, o deti a aj o manžela, ktorý okrem toho, že má neustále bolesti, je obmedzený v pohybe a je odkázaný na pomoc žalobkyne, trpí od nehody aj duševnou poruchou so samovražednými sklonsmi. S poukazom na uvedené mala žalobkyňa za to, že došlo k zásahu do jej osobnostných práv, práva na rodinný a súkromný život, keďže v dôsledku nehody a utrpených fyzických a psychických poranení jej manžela, sa jej život výrazným spôsobom zmenil.

11. Žalovaná vzniesla námietku premlčania takto uplatneného nároku žalobkyne, pričom okrem toho považovala výšku požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy aj za neprimerane vysokú. Z dôvodu vznesenej námietky premlčania sa súd s poukazom na hospodárnosť konania s touto vysporiadal ako prvou v poradí. Žalovaná tvrdila, že žaloba bola podaná po uplynutí trojročnej všeobecnej premlčacej doby podľa § 101 a § 106 Občianskeho zákonníka. Žalobkyňa s takouto argumentáciou nesúhlasila, tvrdila, že s poukazom na zákon č. 62/2020 Z. z. došlo k prerušeniu plynutia premlčacej doby po dobu 76 dní, a preto bola žaloba podaná včas. Poukázala však aj na judikát R3/2022 a tvrdila, že v danom prípade prichádza do úvahy aplikácia ustanovenia § 104 Občianskeho zákonníka, v dôsledku ktorého začala trojročná premlčacia doba plynúť až rok po poistnej udalosti.

12. Súd sa s procesnou argumentáciou žalobkyne stotožnil a dospel k záveru, že žalobou uplatnený nárok nie je premlčaný. V danom prípade, s poukazom na rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu SR, je nutné konštatovať, že sa síce uplatní trojročná premlčacia doba, avšak začiatok plynutia premlčacej doby sa bude odvíjať od ustanovenia § 104 Občianskeho zákonníka. V takom prípade je potom zrejmé, že pokiaľ k dopravnej nehode došlo dňa 15.06.2019 a žaloba bola podaná dňa 19.08.2022, potom nárok žalobkyne nie je premlčaný. Podľa uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/252/2021 z 31.03.2022 (R3/2022) totiž právo na náhradu nemajetkovej ujmy zásahom do súkromného a rodinného života (§ 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka) vzniknutej usmrtením blízkej osoby pri dopravnej nehode motorovým vozidlom je nárokom hrazeným z povinného zmluvného poistenia podľa zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, pričom premlčacia doba na jeho uplatnenie začína plynúť rok po poistnej udalosti (§ 104 Občianskeho zákonníka). S týmto právnym názorom je možné sa stretnúť aj v následných rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR, ako napríklad sp. zn. 4Cdo/201/2021 z 30.11.2022, či sp. zn. 7Cdo/23/2022 z 26.4.2023, z ktorých vyplýva, že "dovolací súd v rozhodnutí sp. zn. 5Cdo/102/2017 (R 35/2020) konštatoval, že ustanovenie § 15 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z. (ktoré má charakter *lex specialis*) "je potrebné vykladať tak, že na premlčanie nároku na náhradu škody, a ako vyplýva z vyššie uvedeného odôvodnenia (bod 14 odôvodnenia), i na premlčanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, platí rovnaká právna úprava vo vzťahu k osobe, ktorá škodu spôsobila (škodcovi) i vo vzťahu k poisťovateľovi (poisťovní) tejto osoby, a to v tom smere, že vo vzťahu k obidvom subjektom sa aplikuje právna úprava premlčania vyplývajúca z ustanovenia § 101 Občianskeho zákonníka (ktorá má charakter *lex generalis*), podľa ktorej sa toto právo premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe, pretože právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je právom majetkovej povahy (viď napr. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. novembra 2012 sp. zn. 2Cdo/194/2011, publikovaný pod R 58/2014, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 17. februára 2011 sp. zn. 5Cdo/265/2009, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 17. februára 2017, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. novembra 2017 sp. zn. 8Cdo/24/2017, ale i uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. septembra 2013, sp. zn. IV. ÚS 542/2013-18). Inak povedané, uvedené ustanovenie upravuje (iba) to,

že vo vzťahu k obidvom subjektom sa uplatňuje rovnaká právna úprava dĺžky premlčacej doby, ale v žiadnom prípade ho nemožno interpretovať tak, že napr. eventuálne spočívanie plynutia premlčacej doby týkajúce sa jedného subjektu, predstavuje automaticky spočívanie plynutia premlčacej doby týkajúce sa druhého subjektu". Na uvedené rozhodnutie nadviazal najvyšší súd rozhodnutím sp. zn. 7Cdo/252/2021 (R 3/2022), keď po stotožnení sa s vyššie uvedeným (ešte nad rámec) poznamenal, že ide o premlčanie priameho nároku poškodeného voči poisťovni (§ 15 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z.), ktoré sa však nedotýka povinnosti poisťovne poskytnúť poistné plnenie za poisteného (v mene poisteného) poškodenému (§ 4 ods. 2 písm. a/ zákona č. 381/2001 Z. z.), a to na základe rozsudku vydanému iba voči poistenému. Zároveň poukázal na to, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy zásahom do súkromného a rodinného života zavinením dopravnej nehody (§ 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka) je nárokom hradeným z povinného zmluvného poistenia podľa zákona č. 381/2001 Z. z., a preto v takýchto prípadoch je potrebné prihliadať na § 104 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého pri právach na plnenie z poistenia začína plynúť premlčacia doba za rok po poistnej udalosti. Pretože dovolací súd (senát 4C a 7C) zotrúva na uvedených právnych záveroch a vychádzajúc z vyššie uvedených právnych úsudkov sa nehodlá od nich odchyliť, uzatvára, že právo poškodeného na náhradu nemajetkovej ujmy uplatnené v zmysle zákona č. 381/2001 Z. z. voči poisťovateľovi je právom majetkovej povahy a premlčuje sa vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe podľa ustanovenia § 101 Občianskeho zákonníka, pričom premlčacia doba začína plynúť za rok po poistnej udalosti.". Vzhľadom na uvedené sa súd ďalej nezaoberal sporným zákonom č. 62/2020 Z. z. a prerušením premlčacej doby.

13. Podľa právnej vety uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo/177/2018 z 29.11.2018 a rozhodnutia Najvyššieho súdu SR z 31. júla 2017 sp. zn. 6 MCdo 1/2016, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a súdov SR č. 8/2018 pod č. R 61/2018, "Škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná". Na poistenie zodpovednosti vodiča nákladného motorového vozidla značky D. C. XXX s evidenčným číslom U. sa vzťahuje zákon č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, pričom predmetné vozidlo bolo poistené u žalovanej. Z hľadiska zodpovednosti za neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby vyvolaný prevádzkou motorových vozidiel sa v rámci náhrady škody odškodňuje aj nemajetková ujma spôsobená dopravnou nehodou, za ktorú možno podľa § 13 Občianskeho zákonníka priznať peňažnú náhradu za nemajetkovú ujmu, ktorú v širšom poňatí treba považovať za škodu na zdraví podľa § 4 ods. 1 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z. Ustanovenie § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. umožňuje poškodenému uplatniť jeho nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi.

14. Žalobkyňa sa voči žalovanému domáhala náhrady nemajetkovej ujmy podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka v spojení s § 4 ods. 1 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z. Podľa Občianskeho zákonníka prislúcha ochrana osobnosti každej fyzickej osobe bez ohľadu na pôvod, rasu, národnosť, či sociálne postavenie. Predmetom ochrany je osobnosť človeka vo svojej celistvosti ako nehmotný statok, ktorý patrí konkrétnej fyzickej osobe. Právo na ochranu osobnosti je nescudziteľné a neprevoditeľné, za určitých podmienok ho môžu uplatňovať po smrti fyzickej osoby len najbližší príbuzní (§ 15 Občianskeho zákonníka). Obsahom tohto práva je zákaz akéhokoľvek zásahu, ktorý by bol spôsobilý vyvolať ohrozenie alebo porušenie práv, ktoré sú príkladom uvedené v § 11 Občianskeho. Túto ochranu zákon zabezpečuje v plnom rozsahu aj vtedy, ak sú napadnuté len jednotlivé zložky osobnosti fyzickej osoby (napr. fyzická integrita, občianska česť, meno, podoba človeka, prejavy osobnej povahy a pod.). V občianskom práve platí zásada, že ohrozenie, resp. porušenie čo i len jednej stránky osobnosti človeka je ohrozením, porušením jeho osobnosti ako celku (viď I. ÚS 83/2015 z 04.03.2015).

15. Ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, môže porušením práva na život a zdravie jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Takýmto protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, resp. práva na rodinný život môže byť ďalšiemu účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne alebo úplne bráni naplňovať jeho citové potreby, t.j. nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru osobnosti, sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová (emocionálna) ujma. Osobnosť, ktorá je chránená prostredníctvom všeobecného osobnostného práva, v prípade, ak došlo k zásahu do tohto práva, má možnosť využiť právne prostriedky ochrany

osobnosti, ktoré sú exemplifikatívne uvedené v ustanovení § 13 Občianskeho zákonníka. Prichádzajú do úvahy, pokiaľ hrozí alebo je spôsobená ujma v osobnostnej nemajetkovej sfére a majú rôznu povahu. Ktoré z týchto právnych prostriedkov príslušná fyzická osoba na ochranu svojej osobnosti uplatní, bude závislé v prvom rade na jej vôli ovplyvnenej predovšetkým intenzitou a povahou protiprávneho zásahu.

16. Nielen úmrtie rodinného príslušníka, ale aj spôsobená škoda na zdraví rodinného príslušníka zavinením inej osoby pri dopravnej nehode je neoprávneným zásahom do práva ostatných členov rodiny na súkromie a rodinný život. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že manžel žalobkyne utrpel v dôsledku dopravnej nehody škodu na zdraví (fyzicky a aj psychicky). V čase nehody mala žalobkyňa 29 rokov, jej manžel 32 rokov a ich rodinu dotvárali 3 maloleté deti. Zo žaloby, z následných vyjadrení žalobkyne, z výpovede žalobkyne a svedkyne mal súd za preukázané, že normálny, bežný rodinný život manželov X. vážnym spôsobom narušila dopravná nehoda a následná nevyhnutná starostlivosť o manžela, ktorému bola spôsobená ťažká ujma na zdraví. Z normálne fungujúcej rodiny, z flexibilnej a starostlivej manželky a matky sa okamihom stala žena, na pleciach ktorej zostala celá starostlivosť o rodinu, deti, domácnosť, či záhradu, pričom k týmto činnostiam pribudla aj celodenná starostlivosť o manžela. Napriek tomu, že manžel žalobkyne nie je imobilný, následky dopravnej nehody sa dodnes odzrkadľujú na jeho zdraví, v dôsledku ktorých si vyžaduje opateru svojej manželky. Žalobkyňa mu injekčne podáva lieky, masíruje ho, cvičí s ním, sprevádza ho na vyšetrenia a pomáha mu aj s obliekaním sa, občas aj s hygienou. V zmysle lekárskej správy neurológa MUDr. Viliama X., R.. (bod 8.5 rozsudku) je dokonca stav manžela chronický, potrebuje sprievodcu na vyšetrenie, pomoc pri kúpaní, pri obliekaní, pri podávaní liekov, pri obtiažnejších osobných úkonoch, pomoc pri domácom ošetrovaní. Uvedené zabezpečuje práve žalobkyňa, ktorá opísala, že manžel bol po nehode trikrát operovaný a ťažkosti v súvislosti so zdravotným stavom nepominuli, keďže ranu má v blízkosti miechy, a preto mu ťpnu nohy, nevládze chodiť na prechádzky. K vytrpenej bolesti sa pridružili aj psychické problémy, keďže v dôsledku nehody bola manželovi žalobkyne diagnostikovaná recidivujúca depresívna porucha, ťažká fáza so suicidálnou tendenciou a posttraumatická stresová porucha poúrazová (bod 8.4 rozsudku), pre ktorú bol uznaný invalidným s poklesom schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Dopravná nehoda, ktorej účastníčkou bola aj žalobkyňa, sa odzrkadlila aj na jej zdraví, keď bola rovnako z dôvodu psychických zmien uznaná invalidnou s poklesom schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 45% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou, keďže nastúpila na liečbu psychiatrom pre epizódu ťažkej depresie s opakovanou úpravou liečby, zmiešanú, úzkostne depresívnu poruchu (bod 8.7 až 8.9 rozsudku).

17. Vzhľadom na takto zistený skutkový stav súd konštatoval, že v dôsledku zavineného konania vodiča nákladného motorového vozidla, ktoré ako následok vyvolalo škodu na zdraví manžela žalobkyne, došlo k neoprávnenému zásahu do práva žalobkyne na súkromie a rodinný život, čo je v rozpore s článkom 19 ods. 2 Ústavy SR. Takýmto protiprávnym zásahom bola spôsobená nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru, t. j. sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj emocionálna sféra.

18. Nepochybne je ťažká ujma na zdraví člena rodiny (manžela) s trvalými následkami, dokonca v tomto prípade so suicidálnymi sklonsmi, skutočnosťou, ktorá zasiahne do osobnostných práv ostatných členov. Zásahom do zdravia manžela žalobkyne neoprávneným konaním došlo k zásahu aj do jej života, do sociálnych, morálnych, kultúrnych a citových väzieb, ktoré mala vytvorené v rámci jej súkromného a rodinného života. Preto, pokiaľ došlo k ťažkej a trvalej ujme na zdraví jej manžela, súd považoval uvedené za neoprávnený zásah do práva na súkromie a práva na rodinný život manželky. Právo na súkromie totiž zahŕňa aj právo fyzickej osoby vytvoriť a udržiavať vzťahy s inými osobami najmä v citovej oblasti tak, aby fyzická osoba mohla rozvíjať a naplňovať vlastnú osobnosť. V prípadoch, keď došlo k neoprávnenému zásahu do súkromia žalobkyne a chráneného ustanovením § 11 Občianskeho zákonníka, ktorého súčasťou je aj rodinný život, je z objektívneho hľadiska trvalá škoda na fyzickom a psychickom zdraví manžela ujmom, ktorá postihne aj manželku, ktorá na úkor svojich vlastných potrieb zabezpečuje opateru o manžela a obetuje sa pre jeho dobro.

19. Pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy súd aplikoval voľnú úvahu, pričom vychádzal z vyššie uvedených okolností prípadu, závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy posudzoval s obsahom na jej intenzitu, rozsah a trvanie. Mal za preukázané, že spôsobenou škodou na zdraví manžela žalobkyne v dôsledku dopravnej nehody došlo k narušeniu dovtedajších manželských a rodinných väzieb, čo predstavuje zásah do práva na súkromný a rodinný život. Zásahom do zdravia manžela bola žalobkyňa spôsobená ujma, pretože z mladej, dynamickej a starostlivej rodiny sa stala rodina, v ktorej žalobkyňa

zaujala pozíciu manželky, matky a v určitom ponímaní aj otca, keďže musí zabezpečovať kompletnú starostlivosť o rodinu a domácnosť a okrem toho poskytuje celodennú opateru a oporu aj svojmu manželovi, a to nielen po fyzickej, ale aj psychickej stránke. Zároveň podľa lekárskeho posudku o invalidite J. X. sa mu neodporučilo žiadne pracovné zaradenie, teda zárobková činnosť a finančné zabezpečenie rodiny je opätovne len na žalobkyni. Žalobkyni tak bola nepochybne spôsobená ujma, ktorá sa vzhľadom na lekárske správy a diagnózu o zdravotnom stave manžela javí ako trvalá. Žalobkyňa pritom v čase nehody mala len takmer 30 rokov, žila vo fungujúcom manželstve a starala sa o tri maloleté deti. Jej dovtedajší život sa náhle zmenil a okrem bežných starostí pribudol strach o manžela a potreba zvládať sťaženú životnú situáciu bez vidiny zlepšenia. V dôsledku uvedeného u žalobkyni pretrvávajú pocity úzkosti a smútku, je ochudobnená o svoj dovtedajší život.

20. Súd zároveň poznamenáva, že ten istý skutkový dej môže v niektorom prípade zakladať zároveň tak nárok na náhradu za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, ako aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej fyzickej osobe na jej osobnostných právach; tieto nároky treba dôsledne rozlišovať a pri ich posudzovaní mať na zreteli nielen odlišnosť vzťahov, z ktorých sú vyvodzované, ale tiež právnej úpravy, ktorá sa na ne vzťahuje. Zo žiadneho ustanovenia zákona č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia nemožno vyvodiť, že by sa v rámci odškodňovania bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia mal zohľadniť aj zásah do dôstojnosti, súkromia alebo rodinného života poškodeného (viď rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. mája 2014 sp. zn. 7 Cdo 65/2013 - publikované v Zbierke stanovísk NS a súdov SR pod R 1/2015 a uznesenie Najvyššieho súdu ČR, sp. zn. 30 Cdo 154/2007 zo dňa 28.06.2007).

21. Súd mal za to, že danú ujmu, ktorá žalobkyni vznikla v dôsledku škody na zdraví jej manžela spôsobenej dopravnou nehodou, možno zmierniť len priznaním peňažnej satisfakcie. Súd považoval za nepochybné, že došlo k zásahu do práva na súkromie žalobkyne, ktoré zahŕňa právo fyzickej osoby vytvoriť a udržiavať vzťahy s inými ľudskými bytosťami, a do práva na súkromný a rodinný život. Pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy súd s poukazom na § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka prihliadol predovšetkým na závažnosť vzniknutej ujmy, na zdravotný stav manžela žalobkyne, na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, ako aj na skutočnosť, že žalobkyňa a jej manžel boli v čase nehody v najproduktívnejšom veku ich života. Okrem toho požadovanú výšku náhrady nemajetkovej ujmy porovnal aj s rozhodovacou praxou súdov a analogicky vychádzal z rozhodnutí, ktorými súdy priznali náhradu nemajetkovej ujmy pozostalým príbuzným.

22. Nepochybne tak, ako smrť blízkej osoby, aj ujmu, ktorú utrpela manželka tým, že došlo k zásahu do zdravia jej manžela, je možné ťažko vyčíslieť peniazmi. V takýchto prípadoch náhrada nemajetkovej ujmy predstavuje len určitú satisfakciu, ktorej úlohou je iba do istej miery odškodniť, resp. zmierniť následky neoprávneného zásahu do práva na súkromie a rodinný život. Súd musí skúmať predovšetkým intenzitu neoprávneného zásahu, pretože v zásade platí, že čím závažnejšia je ujma čo do svojej intenzity a trvania, tým vyššie by malo byť aj primerané zadostučinenie. Uvedené zákonné ustanovenie nestanovuje žiadne limity a súd musí stanoviť výšku nemajetkovej ujmy po zohľadnení kritérií vyplývajúcich z § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Z tohto dôvodu súd vždy musí vyhodnotiť osobitné okolnosti prípadu. V danom prípade považoval súd za primeranú náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch sumu vo výške 4000,- eur, t.j. sumu, ktorú žalobkyňa požadovala. Zásah do osobnostnej, citovej sféry žalobkyne súd vyhodnotil po komplexnom posúdení všetkých dôkazov, tak listinných, ako aj svedeckých a priznanú sumu náhrady nemajetkovej ujmy posúdil aj s poukazom na princíp proporcionality. Uvedenú zásadu súd rovnako aplikoval aj na žalovanú, ktorá je subjektom pôsobiacim v oblasti poisťovníctva, pričom limit poisťného plnenia vyplýva z § 7 zákona č. 381/2001 Z. z., preto priznanú výšku náhrady nemajetkovej ujmy súd nepovažoval za neprimeranú, či likvidačnú na žalovanú.

23. Súd pri určení výšky nemajetkovej ujmy vychádzal aj z rozhodovacej praxe slovenských súdov, kedy napríklad rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/92/2015 bolo rodičom nebohej priznaných po 40.000,- eur, rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 11Co/13/2022 z 20.10.2022 bola matke plnoletého syna priznaná suma 20 000,- eur, plnoletému súrodencovi suma 10 000,- eur, rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10Co/195/2019 z 29.07.2020 bola matke priznaná suma 20 000,- eur, rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3Co/188/2019 z 25.03.2021 bola matke priznaná suma 25 000,- eur, rozsudkom Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 22C/33/2021 zo dňa 20.05.2022 bola manželke priznaná suma 20 000,- eur za stratu manžela, rozsudkom Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 22C/41/2020 z 11.03.2022 bola manželke priznaná suma 10000,- eur a rovnaká suma

bola priznaná pozostalej manželke aj rozsudkom Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 22C/53/2021 z 14.04.2023.

24. Na základe vyššie uvedeného súd zaviazal žalovanú na náhradu nemajetkovej ujmy v sume 4000,- eur pre žalobkyňu, čím žalobe v plnom rozsahu vyhovel.

25. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

26. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP s tým, že žalobkyňa bola v predmetnom konaní v plnom rozsahu úspešná, keďže jej súd priznal ňou požadovanú sumu náhrady nemajetkovej ujmy. Súd preto rozhodol tak, ako je uvedené v druhej výrokovej vete tohto rozsudku. O výške náhrady trov konania potom rozhodne súd v lehote do 60 dní po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku možno písomne podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Mestskom súde Bratislava IV.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.